

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Platforma Organizacyjna Wolnościowych Komunistów

Dieło Truda, Nestor Machno, Ida Mett, Pjotr
Arshinov

Dieło Truda, Nestor Machno, Ida Mett, Pjotr Arshinov
Platforma Organizacyjna Wolnościowych Komunistów
1926

[http://przeglad-anarchistyczny.org/dokumenty-programowe/
125-platforma](http://przeglad-anarchistyczny.org/dokumenty-programowe/125-platforma)

pl.anarchistlibraries.net

1926

Spis treści

Przedmowa	3
Wprowadzenie historyczne	5
Wstęp	8
Sekcja ogólna	12
1. Walka klas, jej rola i znaczenie	12
2. Potrzeba gwałtownej społecznej rewolucji	12
3. Anarchiści i wolnościowi komuniści	13
4. Negacja demokracji	14
5. Negacja państwa i władzy	15
6. Rola mas i rola anarchistów w walce klas i rewolucji społecznej	16
7. Okres przejściowy	18
8. Anarchizm i syndykalizm	19
Sekcja twórcza	22
Produkcja	22
Konsumpcja	23
Ziemia	24
Obrona Rewolucji	25
Sekcja organizacyjna	28

cić wszystkie siły, aby stać się wśród nich pionierem i teoretycznym przewodnikiem.

To samo odnosi się i do wyzyskiwanych mas chłopskich. Planując tworzenie rewolucyjnych związków zawodowych, Związek musi też tworzyć sieć organizacji chłopskich dążących do rewolucji ekonomicznej, opartych na zasadach antyautorytarnych.

Bazujący na masach ludzi pracujących, Powszechny Związek musi brać czynny udział we wszystkich przejawach ich życia, nieustannie tworząc im okazje do organizowania się i podejmowania ofensywy. Tylko wówczas może on osiągnąć zamierzony cel: stanie się zorganizowaną siłą dążącą do emancypacji, której historyczną misją jest rewolucja społeczna.

Jest to tym mniej dopuszczalne w organizacji anarchistycznej, która bierze na siebie zobowiązanie doprowadzić robotników do rewolucji społecznej. Typ federalistyczny organizacji anarchistycznej, ponieważ odzwierciedla prawa każdego członka do niezależności, wolnej opinii, wolności indywidualnej i inicjatywy, konsekwentnie wymaga od każdego członka spełnienia obowiązku wobec organizacji, żąda wykonania wspólnych decyzji.

W tych warunkach, połączenia indywidualizmu z federalistycznym celem, idea Powszechnego Związku Anarchistycznego, organizacji anarchistycznej funkcjonującej poprawnie, oraz kierującej się określoną teorią, rodzi problem koordynacji i zbieżności działania aktywnych sił w ruchu anarchistycznym.

Każda organizacja należąca do Unii reprezentuje żywą komórkę wspólnego organizmu. Każda komórka powinna mieć swój sekretariat, egzekutywę i kierownictwo teoretyczne, polityczne i techniczne pracy organizacji.

Zostanie utworzony Komitet Wykonawczy Związku - specjalny organ wykonawczy mający na celu koordynację działań w ramach Związku należących do niego organizacji. Komitet będzie wypełniał następujące funkcje: wykonywanie decyzji wydanych przez

Związek; teoretyczną i organizacyjną orientację aktywistów poszczególnych organizacji składającą się z poglądu na stanowisko teoretyczne i generalną taktykę Związku; monitorowanie stanu ruchu; utrzymywanie roboczych i organizacyjnych więzi pomiędzy wszystkimi organizacjami Związku oraz związku z organizacjami nie należącymi do niego.

Uprawnienia, zasady odpowiedzialności i praktyczne zadania dla komitetu wykonawczego będą ustalane przez kongres Związku. Powszechny Związek Anarchistyczny postawi sobie konkretny i jasno określony cel.

W imię sukcesu rewolucji społecznej musi być atrakcyjny i przyciągać do siebie najbardziej rewolucyjny i najbardziej krytyczne elementy spośród robotników i chłopów.

Powszechny Związek Anarchistyczny, będąc organizacją antyautorytarną, która dąży do zniesienia społeczeństwa klasowego, uważa, że powodzenie rewolucji społecznej zależy od równości dwóch podstawowych klas społeczeństwa: robotników i chłopów. Leży to w interesie emancypacji obu tych klas.

Co się tyczy związków zawodowych i organizacji rewolucyjnych drobno-mieszczanstwa, Powszechny Związek Anarchistyczny będzie musiał poświę-

Przedmowa

W roku 1926 grupa rosyjskich anarchistów została zmuszona by wyemigrować do Francji. Wydawali tam pismo pt. "Dzieło Truda" ("Sprawa Pracy"). Powstało ono, nie z ich akademickich studiów, lecz z doświadczeń Rewolucji Rosyjskiej w 1917 r. Brali oni bowiem udział w obalaniu rządów starej klasy, w ogólnym rozwoju ruchu klasy robotniczej i chłopskiej, podzielali ich optymistyczny pogląd na nowy socjalistyczny świat, który da ludziom wolność, a na koniec widzieli krwawą zamianę państwa kapitalistycznego na bolszewicką dyktaturę.

Anarchiści odegrali dużą rolę w Rewolucji. W samej tylko Rosji właściwej, nie licząc ruchu Nestora Machno na Ukrainie, było wówczas ok. 10 000 anarchistów. W Komitecie Wojskowo-Rewolucyjnym, który był głównym motorem działań w Październiku, oprócz bolszewików zasiadało również czterech anarchistów. Anarchiści mieli również swoje reprezentacje w Komitetach Fabryczno-Zakładowych, które powstały po Rewolucji Lutowej. Obierane na stanowiskach pracy, wyłaniane na zebraniach robotniczych, odegrały dużą rolę w zapewnieniu pracy fabryk i kooperacji z innymi zakładami pracy w przemyśle i na wsi. Anarchiści mieli poważny wpływ m. in. wśród górników, dokerów i odgrywali ważną rolę na wszystkich Ogólnorosyjskich Konferencjach Komitetów Fabryczno-Zakładowych, które podczas Rewolucji Październikowej odbywały się w Piotrogradzie.

W tych Komitetach anarchiści widzieli załóżek nowego samorządowego społeczeństwa, które miałyby powstać po Rewolucji.

Jednak rewolucyjne natchnienie i zjednoczenie z Października 1917 r. nie trwało długo. Bolszewicy chcieli podporządkować sobie wszystkie partie na lewicy, gdyż blokowały one drogę do rządów jednej partii. Anarchiści i inni lewicowcy wierzyli, że klasa robotnicza będzie mogła oprzeć się tej sile poprzez własne komitety i rady (sowiety) z wybieralnymi delegatami. Jednakże bolszewicy wysunęli teorię, iż robotnicy nie są jeszcze gotowi do pokierowania własnym losem, dlatego też bolszewicy staną się siłą, która będzie tymczasowo spełniać tę rolę podczas "okresu przejściowego". Brak wiary w możliwości zwykłych ludzi doprowadził do zdrady interesów klasy robotniczej, wszystkich jej nadziei i marzeń.

W kwietniu 1918 r. anarchistyczny ośrodek w Moskwie został zaatakowany, 600 anarchistów zostało uwięzionych, a tuzin zabitych. Było to odpowiedzią na odmowę uznania przywództwa bolszewików oraz powołanie Czarnej

Gwardii, która miała walczyć z brutalnymi prowokacjami i atakami Czeki (późniejsze KGB).

Anarchiści musieli zdecydować o swoim stanowisku. Jedna część zaczęła współpracować z bolszewikami i postanowiła się do nich przyłączyć. Inna część walczyła ciężko w obronie rewolucji, przeciwko tym którzy zamienili się w nową klasę rządzącą. Ruch Machno na Ukrainie i Kronsztad były głównymi miejscami walk anarchistów. Do 1921 r. antyautorytarna rewolucja upadła. Jej porażka miała głęboki wpływ na międzynarodowy ruch robotniczy. Przywódcy rewolucji antyautorytarnej nie chcieli, aby porażki się powtarzały. W tym celu napisali broszurę, która stała się znaną jako "Platforma". Jest to lekcja rosyjskich anarchistów, wyniesiona z klęski w budowie wspólnej świadomości klasy robotniczej, wystarczająco silnej i efektywnej, aby odeprzeć zakusy bolszewików i innych partii politycznych, głoszących, że przemawiają w imieniu robotników. Opracowali propozycje mówiące, w jaki sposób anarchiści powinni się organizować i co robić, aby być bardziej efektywni.

Wyjaśnili bardzo prosto, że szkodliwe jest istnienie różnych organizacji, które mają wspólne korzenie, a dzielą je antagonizmy ze względu na różne definicje anarchizmu. Określili zasady członkostwa, wypunktowali, iż potrzebne są formalne struktury, które pozwolą na szybką i efektywną demokratyczną organizację, podkreślili szczególną rolę ideologów i organizatorów.

Broszura została ostro zaatakowana przez najbardziej znanych anarchistów tamtych czasów: Enrico Malatestę i Aleksandra Berkmana. Oskarżyli autorów "Platformy" o to, że są "bolszewickimi anarchistami", którzy maszerują, jeden krok przed bolszewikami". Te reakcje były niesłychanie gwałtowne, być może dlatego, że "Platforma" proponowała utworzenie Powszechnego Związku Anarchistycznego.

Autorzy "Platformy" nie wyjaśnili jasno, jakiego rodzaju współpracę widzieliby pomiędzy organizacjami i innymi grupami anarchistycznymi, oraz jak miałyby one występować na zewnątrz. Twierdzili, że nie powinno być problemów z różnymi organizacjami anarchistycznymi pracującymi dla wspólnych interesów, jeśli tylko uznają wspólnotę celów i strategii.

"Platforma", nie jest także, jak mówili obaj oskarżyciele, "odejściem od anarchizmu w kierunku wolnościowego komunizmu". Oba terminy nie mają ze sobą wiele wspólnego. W "Platformie" wskazano, że upadek rosyjskich anarchistów był skutkiem ich rozłamu i braku wspólnej organizacji, dezorganizacji i politycznej niepewności, innymi słowy, nieefektywności. Broszura

wszystkim dogłębnie kolektywne z natury. Rewolucja społeczna działając na tym obszarze nie może bazować na osobistej odpowiedzialności indywidualnych bojowników.

Organ wykonawczy całego ruchu anarchistycznego, Związek Anarchistyczny wystąpi równocześnie przeciwko taktyce nieodpowiedzialnego indywidualizmu, wysuwając cel kolektywnej odpowiedzialności: cały Związek będzie odpowiedzialny za polityczną i rewolucyjną aktywność każdego członka; i tylko w tym sensie każdy członek będzie odpowiedzialny za polityczną i rewolucyjną aktywność Związku jako całości.

4. Federalizm

Anarchizm zawsze odmawiał uznawania centralizacji organizacji w życiu społecznym mas oraz w akcjach politycznych. Centralizacja systemu zmniejsza aktywność duchową, inicjatywę i niezależność każdej jednostki oraz skazuje masy na przywiązanie do "centrum". Naturalną i nieuniknioną konsekwencją tego systemu jest zniewolenie i mechanizacja życia społecznego oraz organizacyjnego.

Anarchizm zawsze występował przeciwko centralizacji i bronił federalizmu, który pogodzi niezależność i inicjatywę jednostek oraz organizację na rzecz wspólnych spraw. Dzięki pogodzeniu tych idei: niezależności i praw każdej jednostki z wachlarzem potrzeb społecznych, federalizm otworzy drzwi swobodnemu manifestowaniu każdego indywidualizmu.

Często jednak cele federalistów były w szeregach anarchistów zniekształcane: zbyt często były rozumiane jako prawo do manifestowania każdego "ego", bez wypełnienia obowiązków wynikających z przynależności do organizacji. Owa fałszywa interpretacja dezorganizowała nasz ruch w przeszłości. Najwyższy czas położyć temu kres.

Zjawisko federalizmu polega na wolnym porozumieniu jednostek o utworzeniu organizacji dla kolektywnej pracy w celu rozwiązania wspólnymi siłami problemu. Jednakże takie porozumienie i Związek bazowany na nim bardziej realną siłą, niż fikcją i iluzją, wtedy i tylko wtedy, kiedy wszyscy, którzy biorą udział w porozumieniu o utworzeniu Związku, wytrwają w nim do końca i będą stosować się do wspólnie podejmowanych decyzji. Rewolucja jest olbrzymim przedsięwzięciem społecznym, w którym nie może być decyzji bez wykonania.

Sekcja organizacyjna

Powyżej przedstawiliśmy ogólnie konstruktywne pozycje organizacji platform w rewolucyjnych siłach anarchizmu. Owa platforma zawiera główne punkty taktyczne i teoretyczne, sprowadzona do najmniejszego wspólnego mianownika, by zebrać wszystkie bojowników ruchu anarchistycznego.

Naszym zadaniem jest zebranie wszystkich elementów ruchu anarchistycznego w jedną całość, aktywną i agitującą: w Powszechny Związek Anarchistyczny. Siły wszystkich anarchistów powinny być zorientowane w kierunku utworzenia tej organizacji. Fundamentalnymi celami Powszechnego Związku Anarchistycznego powinny być:

1. Jedność Teoretyczna

Teoria ma za zadanie pomóc aktywnym osobom i organizacjom w znalezieniu właściwej drogi do celu. Oczywiście powinno być to wspólne dla wszystkich osób i organizacji w Powszechnym Związku. Cała aktywność Powszechnego Związku powinna opierać się na wspólnocie teorii.

2. Jedność Taktyczna lub Kolektywna Metoda Akcji

Taktyczne metody działania członków i grupy wewnątrz Związku powinny być zgodne z teorią, to jest zarówno z jej całością, jak i z częściami składowymi.

Wspólna linia taktyczna w ruchu jest ważna dla istnienia organizacji i całego ruchu: to ona pozwoli nam zlikwidować efekt kilkunastu taktyk, skoncentruje wszystkie siły ruchu, nada im wspólny kierunek - na rozwiązanie problemów.

3. Kolektywna Odpowiedzialność

Praktyka działania na własną odpowiedzialność powinna być zdecydowanie potępiona i odrzucona w szeregach ruchu anarchistycznego. Obszary życia rewolucyjnego, społecznego i politycznego są przede

została napisana w celu otwarcia debaty wewnątrz ruchu anarchistycznego. Głosiła nie kompromis z autorytarną polityką, ale konieczność stworzenia organizacji, która umożliwi połączenie efektywności rewolucji z podstawowymi założeniami anarchistycznymi.

Nie jest to doskonały program, ani też nie był takim w 1926 r. Ma swoje słabe punkty. Nie wyjaśnia pewnych ideałów wystarczająco głęboko, może nie porusza ważnych tematów w ogóle. Ale jest to mała broszurka, a nie 26-tomowa encyklopedia. Autorzy dali do zrozumienia w załączniku, że nie jest to żadna "biblia", ani kompletna analiza, jest to artykuł-punkt wyjścia do dyskusji na temat ważnych spraw.

Bez wątplenia po dziś dzień podstawowe idee "Platformy" są wykorzystywane w międzynarodowym ruchu anarchistycznym. Anarchiści chcą zmian świata na lepsze, "Platforma" wypunktowała co powinno być celem tych zmian.

Wprowadzenie historyczne

Nestor Machno i Piotr Arszynow wraz z innymi uchodźcami z Rosji i Ukrainy w 1925 r. w Paryżu zaczęli wydawać doskonały dwumiesięcznik "Dieło Truda". Był to przegląd anarcho-komunistyczny. Pomysł na tego rodzaju przegląd zrodził się w ich głowach po uwolnieniu z więzienia Butyrki w Moskwie. Teraz wystarczyło tylko pomysł wypróbować w praktyce. Machno pisał artykuły niemal do każdego wydaniu przez 3 lata.

W 1926 roku do grupy przyłączyła się Ida Mett (autorka demaskującej bolszewików "Komuny kronsztadzkiej"), która uciekła z Rosji. W tym roku ukazała się publikacja "Organizacja Platform". Publikacja "Platformy" wśród międzynarodowego ruchu anarchistycznego spotkała się z oburzeniem. Pierwszym, który ją zaatakował, był rosyjski anarchista Wolin, który też przybył do Francji i założył z Sebastianem Faure pismo "Synthesis" - łączące anarchokomunizm, anarchosyndykalizm i anarchoindywidualizm. Razem z Mollie Steimer, Fleszynem i innymi napisał w odpowiedzi: "Anarchizm nie jest teorią walki klas, jest wizją dla jednostek".

Aby nie zostać zepchniętymi na margines, "Dieło Truda" wystąpiło z inicjatywą zwołania międzynarodowej konferencji. 12 lutego 1927 r. na spotkaniu przygotowawczym do konferencji obecni byli, oprócz grupy Dieło Truda, delegaci Francuskiej Młodzieżówki Anarchistycznej "Odeon", Bułgar imieniem Paweł, indywidualny delegat polskich anarchistów nazwiskiem Ranko, i in-

ny Polak, który przybył na własną rękę, kilkunastu hiszpańskich bojowców, wśród nich Orobon, Fernandez, Carbo i Bibonel, Włoch Ugo Fedell, Chińczyk Czen oraz Francuz Douphier-Meuner. Pierwsze spotkanie odbyło się na zapleczu paryskiej kafejki.

Utworzono wówczas komisję, w skład której weszli Machno, Czen i Ranko. Sama międzynarodowa konferencja została zwołana na 20 kwietnia 1927 r. w Hayles-Roses koło Paryża, w kinie Les Roses.

Na jej obradach byli obecni: włoska delegacja, która wspierała "Platformę" - na jej czele stał Bifulchi - i inna włoska delegacja z magazynu "Pension e vidoli", w której składzie byli Luigi Fabbri, Camillo Berneri i Dougo Feieli. Także Francja przysłała dwie delegacje: jedna "Odeonu", przychylna "Platformie", i druga z Sevrem Ferendezem.

Komisja Machno, Czena i Ranki rekomendowała konferencji następujące uchwały:

- Określenie walki klas jako najważniejszej idei anarchizmu.
- Określenie anarchokomunizmu jako podstawy ruchu.
- Określenie syndykalizmu jako głównej metody walki.
- Powołanie Powszechnej Organizacji Anarchistycznej, bazującej na ideologii i taktyce wspólnej odpowiedzialności jednostek.
- Uznanie potrzeby opracowania programu realizacji rewolucji społecznej.

Po długiej debacie do projektów uchwał zostały wprowadzone pewne modyfikacje.

Jednak nic nie zostało uchwalone z powodu nalotu policji, która aresztowała wszystkich obecnych. Machno stanął przed możliwością deportacji i tylko kampania prowadzona przez francuskich anarchistów powstrzymała ekstradycję. Propozycja założenia "Międzynarodowej Federacji Rewolucyjnej Anarchizmu Komunistycznego" została odrzucona, w związku z czym jej zwolennicy odmówili dalszego uczestnictwa w konferencji.

Inne ataki na "Platformę" prowadzone były w dalszym ciągu przez Fabbriego, Berneriego, historyka anarchistycznego Maxa Nettleaua i słynnego włoskiego anarchistę Malatestę. "Dzieło Truda" odpowiedziało na ataki "Odpowiedzią do Zantów" oraz przedmową Arszynowa w "Platformie" nr 29. W związku z tymi problemami Arszynow stracił nadzieję w przyszłość

- a. Klasowy charakter armii
- b. Służba ochotnicza (przymus będzie kompletnie wykluczony w obronie rewolucji)
- c. Wolna dyscyplina (własna), służba ochotnicza i rewolucyjna dyscyplina są kompatybilne oraz dają rewolucyjnej armii większe morale niż innej armii państwowej.
- d. Absolutne posłuszeństwo rewolucyjnej armii, jako reprezentanta robotników i chłopów, w stosunku do klasy robotniczej i chłopstwa oraz organizacji ogólnokrajowej, utworzonej przez masy w celu kontrolowania obronnego sektora życia społecznego.

Innymi słowy, organ obrony rewolucji, odpowiedzialny za walkę na frontach zewnętrznych i wewnętrznych (wątek przygotowań do burżuazyjnej kontrrewolucji), będzie pod jurysdykcją produkcyjnej organizacji robotniczej i chłopskiej, która będzie przedkładała propozycje i skąd będą otrzymywane wytyczne polityczne. Armia nie powinna być postrzegana jako jedna z podstawowych instytucji wolnościowego komunizmu. Jest ona tylko koniecznym skutkiem przyjęcia militarnej strategii rewolucji w celu wygrania wojny domowej. To musi przykuć naszą uwagę już od zaraz. Musimy dokładnie przestudiować doświadczenia, aby uniknąć błędów podczas obrony rewolucji. Przegranie wojny domowej byłoby zgubą dla całej rewolucji społecznej.

miesiący, ale kilku lat. Przez kilka lat będą prowadzone ofensywy przeciwko rewolucji, aby odzyskać utraconą władzę i przywileje. Duża liczebność armii, technika wojskowa, strategia, kapitał - wszystko to zostanie rzucone przeciwko zwykłemu robotnikom.

Jednakże pierwszy krok zrobiony przez robotników na początku rewolucji pozbawi klasę rządzącą zdolności obrony na długi czas. W celu przetrwania rewolucji robotnicy powinni utworzyć organ obrony rewolucji, aby przeciwstawić się ofensywie sił zbrojnych. W pierwszym dniu rewolucji jej siły będą się składały z uzbrojonych robotników i chłopów. Jednak w ciągu pierwszych dni wojna domowa osiągnie szczytowy punkt i dwa obozy w walce będą miały już stworzone regularne wojsko. W rewolucji społecznej najbardziej krytycznym momentem nie będzie obalenie władzy, gdyż nastąpi on wówczas, kiedy siły przegranej reżimu rozpoczną generalną ofensywę przeciwko robotnikom. Sądzymy, że robotnicy powinni utworzyć rewolucyjny kontyngent wojskowy. Fundamentalne zasady tej organizacji muszą zostać ustanowione wcześniej.

Odrzucenie państwa i autorytarnych metod rządów oznacza również odrzucenie państwowej metody organizacji robotniczych sił zbrojnych, innymi słowami zaciągnięcia do państwowej armii. Idea fundamentalna wolnościowego komunizmu musi być podstawą takiej formacji. Formowanie powstańczej partyzantki robotników i chłopów, która przeprowadziła militarną akcję w Rewolucji Rosyjskiej, może być tego przykładem.

Jednakże "służba ochotnicza" i akcja partyzancka nie powinny być rozumiane tak, że będzie to walka robotników i chłopów walczących ze wspólnym wrogiem bez skoordynowanego planu generalnego operacji i każdy będzie podejmował akcje na własną odpowiedzialność i ryzyko. Strategia i taktyka partyzantów w czasie ich pełnego rozwoju powinny być poddane wspólnemu rewolucyjnemu dowództwu. Jak każda wojna - wojna domowa nie może być wygrana przez robotników, póki nie będą oni spełniać fundamentalnych warunków powodzenia każdej militarnej akcji: jedności w planach, działaniach i jedności w dowodzeniu. Najbardziej krytycznym momentem rewolucji będzie, czas gdy burżuazyjna kontrofensywa przeciwko niej ruszy ze zorganizowaną siłą. Robotnicy w tym krytycznym punkcie muszą przyswoić sobie podstawy strategii militarnej. Zarówno siły rewolucyjne, jak i kontrrewolucyjne muszą i będą opierać się na ogólnej armii ze wspólnym dowództwem i planem operacji. Następujące zasady będą podstawą armii rewolucyjnej:

"Platformy" i wrócił do ZSRR w 1933 r. Następnie został oskarżony o "odnawianie anarchizmu w Rosji" i stracony w 1937 r., podczas czystek stalinowskich. Platforma nie utworzyła międzynarodowej organizacji, ale miała wpływ na kilka ruchów we Francji. Charakterystycznym rysem sytuacji była seria rozłamów wśród francuskich "platformistów". Początkowo kontrolowali oni główny nurt ruchu anarchistycznego, z czasem zmuszeni zostali do odejścia i założenia własnej grupy. We Włoszech zwolennicy "Platformy" założyli "Unione Anarco Coummunista Italiana", która jednak szybko się rozpadła. W Bułgarii odnowioną została Anarcho-Komunistyczna Organizacja Bułgarii (FACB). Jednak twardogłowi "platformiści" odmawiali uznania nowej organizacji.

Podobnie w Polsce Federacja Anarchistyczna uznała za swój cel obalenie kapitalizmu i państwa przez walkę klas oraz rewolucję społeczną i stworzenie specyficznej organizacji nowego społeczeństwa: rad robotniczych i chłopskich bazujących na uznaniu wolności jednostki, a przy tym oskarżyła "Platformę" o autorytarne zapędy. W Hiszpanii Juan Gomez Casas pisał w "Anarchistyczna organizacja. Historia FAI", że hiszpańscy anarchiści byli skoncentrowani na powiększeniu swoich wpływów, co najmniej do takich rozmiarów, jak za Pierwszej Międzynarodówki.

Hiszpański anarchizm nie musiał się wtenczas martwić o izolację i rywalizację z bolszewikami. Tymczasem choć w Hiszpanii wpływy jej na całość ruchu były wciąż małe, "Platforma" jednak je ciągle umacniała. Kiedy w 1927 r. zakładano anarchistyczną organizację "Federacion Anarquiista Iberica" platformiści nie mogli wystąpić w dyskusji i opowiedzieć o tym, co się działo na konferencji w Hayles-Roses, ponieważ jej dokumenty nie były jeszcze przetłumaczone na hiszpański. J.Manuel Mulinez, w owym czasie sekretarz hiszpańskojęzycznej grupy anarchistycznej w Francji, pisał do Cassasa: "Platforma Arszynowa i innych rosyjskich anarchistów miała mały wpływ i na ruch międzynarodowy, i w swoim kraju... Platforma chciała odgrywać większą rolę w międzynarodowym ruchu anarchistycznym, korzystając z doświadczeń Rewolucji Rosyjskiej. Dzisiaj po naszych doświadczeniach, wygląda na to, że w praktyce dało się to zrealizować w niewielkim stopniu."

II Wojna Światowa zakłóciła rozwój organizacji anarchistycznych, ale kontrowersje na temat "Platformy" odnowiły się po założeniu Federacion Communiste Libertarian we Francji i Gruppi Anarchi di Azione Proletariat we Włoszech we wczesnych latach pięćdziesiątych (była jeszcze mała Federacja Communiste Libertion hiszpańskich uchodźców). W obu przypadkach punktem wyjścia dla ich deklaracji ideowo-programowych była właśnie "Platfor-

ma”. W późnych latach sześćdziesiątych i wczesnych latach siedemdziesiątych była ona również podstawą takich grup jak Organizacja Rewolucyjna Anarchistów w Wlk. Brytanii i Organization Revolutionnaire Anarchiste we Francji.

”Platforma” była cennym historycznym doświadczeniem ruchu anarchistycznego, poszukiwaniem większej efektywności oraz dróg wyjścia z politycznej izolacji, stagnacji i zamieszania. Postawiła przed nami pytania, na które musimy spróbować odpowiedzieć.

Wstęp

Jest charakterystyczne, że pomimo siły i niezaprzeczalnie pozytywnego charakteru idei wolnościowego komunizmu, pomimo prostoty i spójności stanowiska anarchistów w rewolucji społecznej, pomimo wreszcie heroizmu i niezliczonych poświęceń anarchistów w walce o wolnościowy komunizm, pomimo tego wszystkiego ruch anarchistyczny pozostaje słaby; historykom ruchu robotniczego jawił się bardzo często, jako małe wydarzenie, epizod, który nie pozostawił po sobie nic ważnego.

Na taki rozdzźwięk między niezaprzeczalnie pozytywnymi ideami, a beznadziejną wegetacją ruchu anarchistycznego złożyło się szereg przyczyn, z których najważniejszymi są niemoc organizacyjna i praktyczna ruchu anarchistycznego.

W wielu krajach ruch anarchistyczny nie ma perspektyw na przyszłość, ani na kontynuację pracy bojowej, oraz zwyczajnie zanika, najczęściej nie zostawiając najmniejszego śladu po sobie, gdyż reprezentowany jest przez kilka organizacji, zwolenników różnych teorii i praktyk. Taka sytuacja anarchistów jako całości może być określona jako ”chroniczna dezorganizacja”.

Jak żółta febra do organizmu, ta choroba dezorganizacyjna wniknęła do ruchu anarchistycznego i nęka go od kilkunastu lat. Bez wątpliwości owa dezorganizacja powstaje na bazie jakiejś teorii; wynika głównie ze złej interpretacji celów indywidualnych w anarchizmie: teoria bywa często zbyt pomieszana, bez brania odpowiedzialności. Miłośnicy twierdzenia o ”samorealizacji” patrzą na nią z punktu widzenia własnego chęćstwa, uparcie wprowadzają chaos do ruchu anarchistycznego, mówiąc o stałych celach anarchizmu i jego założycieli.

Ale stałe cele i nauczyciele pokazali dokładnie odwrotność. Chaos i rozdrobnienie są rujnujące: bliskie unie są sygnałem życia i rozwoju. Owa prawi-

jest istotą i jedyną możliwością naszych czasów, większość chłopów gospodaruje ziemią na swój własny rachunek.

Kiedy ziemia i środki produkcji są kontrolowane przez chłopów, nie ma możliwości ich sprzedawania i zastawiania, pytanie o formę i metodę eksploatacji (w komunie lub w rodzinie) nie znajdzie natychmiastowego rozwiązania, tak samo jak w sektorze przemysłowym. Obie te formy prawdopodobnie będą stosowane. Chłopi sami określają warunki eksploatacji i używania ziemi. Żadna siła zewnętrzna nie może mieć wpływu na to. Ponieważ dążymy do społeczeństwa komunistycznego, ponieważ musimy w sposób rewolucyjny przenieść robotników z położenia niewolnictwa i wyzysku w położenie całkowitej wolności i równości, ponieważ chłopci stanowią dużą część ludności (prawie 88% w Rosji w omawianym czasie - przyp. red.) i ponieważ gospodarka rolna będzie wspomagana przez rewolucyjną klasę robotniczą- naszym obowiązkiem będzie robienie wszystkiego od zaraz, by wspólnie rozwiązywać problemy agrarne, aż ostatecznie zniknie prywatna własność i prywatne zawłaszczanie wartości dodatkowej w rolnictwie i w przemyśle. Musimy od zaraz zaangażować się w propagandę wśród chłopów, aby uzyskać ich pomoc w rewolucji agrarnej. Specyficzne założenia wolnościowego komunizmu ułatwią chłopom owo zadanie. W tym sensie, techniczny postęp będzie wielce ważny, ułatwi ewolucję w gospodarce, a także realizację komunizmu w mieście, w szczególności w przemyśle. Jeśli współdziałając z chłopami, indywidualnie i zbiorowo, robotnicy przemysłowi zrozumieją potrzeby wsi i jeśli zaopatrzą każdą wioskę w przedmioty powszedniego użytku, narzędzia i maszyny do uprawy ziemi, to dzięki temu przybliży się chłopów do komunizmu w gospodarce.

Obrona Rewolucji

Pytanie o obronę rewolucji jest również związane z problemem ”pierwszego dnia”. Wprawdzie najbardziej poważne znaczenie dla obrony rewolucji będzie miało rozwiązanie problemów: produkcji, konsumpcji i ziemi. Gdy wszystkie problemy zostaną rozwiązane, żadna kontrrewolucja nie będzie mogła jej zaszkodzić. Jednakże robotnicy będą musieli sprostać wyzwaniom, aby mogła przetrwać. Rewolucja społeczna, która zagraża przywilejom i egzystencji klas niepracujących w społeczeństwie, na pewno wywoła desperacki opór tych klas, który zapewne przyjmie rodzaj gwałtownej wojny domowej. Doświadczenia z Rosji pokazały, że wojna może nie być kwestią kilku

W przypadku niewystarczającej ilości dóbr, będą one rozdzielone według zasady największej potrzeby; najpierw dzieciom, inwalidom i rodzinom pracującym.

Trudniejszym pytaniem jest tworzenie podstaw konsumpcji. Bez wątpienia w pierwszych dniach rewolucji gospodarstwa chłopskie nie zapewnią produktów żywnościowych dla całej populacji. Chłopi mają żywność, której miasta nie mają.

Wolnościowy komunizm nie ma wątpliwości, że pomiędzy robotnikami w mieście i na wsi istnieją ścisłe więzi. Sądzymy, że rewolucja społeczna może być dokonana wspólnie przez robotników i chłopów. Rozwiązanie problemów konsumpcji podczas rewolucji będzie możliwe tylko dzięki bliskiej współpracy tych dwóch grup społecznych.

Dla ustanowienia tej współpracy miejska klasa robotnicza, dysponująca większym bogactwem, musi starać się szybko zaopatrzyć wieś w środki i narzędzia dla odpowiedniej gospodarki. Pokaz solidarności ze strony robotników jak i potrzeby chłopów skłonią ich do tego samego, do zaopatrywania miast w ich produkty.

Współpraca robotników i chłopów będzie podstawą zapewnienia miastom potrzebnej żywności, a wsiom środków produkcji. Później odpowiedzialność za zaopatrzenie we wszystko co potrzebne w rozwijaniu gospodarki i życia społecznego robotników i chłopów, uczyni zaopatrzenie robotników i chłopów sprawnie działającym organizmem.

Ziemia

Kwestię agrarną rozwiązać może rewolucyjna i twórcza siła, którą będą pracujący chłopci, nie wykorzystujący pracy innych. Ich żądaniem będzie dokonanie redystrybucji ziemi na wsi w celu jej eksploatacji na zasadach komunistycznych. Jak przemysł - tak i ziemia, uprawiana przez pokolenia, jest produktem wspólnego wysiłku. Należy również do wszystkich ludzi pracujących, ale do żadnego z osobna, ziemia nigdy więcej nie będzie kupowana, sprzedawana, ani zastawiana: nie będzie służyła jako środek do wyzysku cudzej pracy. Ziemia jest także wspólnym środkiem pracy, gdzie ludzie produkują środki, z których żyją. Jednak jest to środek pracy, gdzie każdy pracownik (chłop) dzięki pewnym okolicznościom historycznym musiał pracować sam i niezależnie od innych producentów. Przemysł zarządzany wspólnie

długość walki społecznej jak najbardziej znajduje zastosowanie tak w walce klas, jak w walce organizacji.

Anarchizm nie jest piękną utopią, ani abstrakcyjną ideą filozofów, jest ruchem społecznym mas pracujących. Z tych przyczyn musi zebrać jak największą siłę w jedną organizację, agitując, wychodząc z rzeczywistości i strategii walki klas.

”Jesteśmy przekonani - powiedział Kropotkin - że formacje anarchistów w Rosji dalekie są od uprzedzeń do wspólnego celu rewolucyjnego, odwrotnie - jest to pożądane i użyteczne.” (Przedmowa do ”Komuny Paryskiej” Bakunina, 1892). Bakunin nigdy nie występował sam z koncepcją powszechnej organizacji anarchistycznej. Jednak jego aspiracje dotyczące aktywności organizacji anarchistycznych w Pierwszej Międzynarodówce dają nam dobry pogląd na niego, jako aktywnego członka organizacji.

W ostateczności praktycznie wszyscy aktywni bojownicy ruchu anarchistycznego walczący przeciwko rozproszonej aktywności, połączeni są jedną myślą: pożądamy jedności. Brak jedności dał się we znaki już podczas Rewolucji Rosyjskiej w 1917 r., gdy taka organizacja była najbardziej potrzebna. Podczas tej rewolucji ruch wolnościowego komunizmu charakteryzował się zamieszczeniem i sekciarstwem na największą skalę.

Nieistnienie powszechnej organizacji anarchistycznej zaprowadziło dużą część aktywnych bojowników anarchistycznych w szeregi bolszewików. W dzisiejszych czasach spowodowało liczne inne tragiczne wypadki, gdy bojownicy anarchizmu pozostają pasywni, w obliczu zagrażających poważnych sił wroga.

Istnieje zapotrzebowanie na taką organizację, która zjednoczyłaby większość ruchu anarchistycznego, stabilizowała w anarchizmie generalną i taktyczną linię polityczną, która mogła by służyć całemu ruchowi.

Już najwyższy czas dla anarchizmu opuścić bagno dezorganizacji, położyć kres niekończącemu się niezdecydowaniu co do większości ważnych problemów taktycznych i teoretycznych, wyjść w stronę pewnych rozpoznawanych celów i operowania zorganizowaną kolektywną pracą.

Nie jest to wystarczające do utworzenia żywotnej organizacji: jest także potrzeba wybrania metody jej tworzenia.

Odrzucamy teoretycznie słuszną, ale niepraktyczną ideę utworzenia organizacji na zasadach ”syntezy”, która jest zjednoczeniem reprezentantów różnych tendencji anarchizmu. Taka organizacja, mająca nieelastyczne teoretyczne i praktyczne elementy, byłaby tylko mechanicznym zebraniem indywidualistów mających różne koncepcje co do wszystkich problemów ruchu

anarchistycznego, które w sposób nieunikniony prowadziły do rozłamu w bliskiej przyszłości.

Również metody anarchosyndykalistyczne nie rozwiążą problemu anarchistycznej organizacji, jeśli nie uzna ona priorytetu problemów, interesujących rosnącą w siłę klasę proletariatu przemysłowego.

Nie można jednak liczyć na znaczącą poprawę w tej kwestii, jeśli nie zostanie utworzona powszechna organizacja anarchistyczna. Jedyną metodą, która może rozwiązać nasze problemy, jest według nas, powszechna organizacja, która skupi aktywnych bojowników anarchistycznych na mniej lub więcej precyzyjnie określonym stanowisku teoretycznym, taktycznym i organizacyjnym, tzn. wokół jednolitego programu. Opracowywanie takich programów jest jednym z zadań anarchistów w walkach społecznych w najbliższych latach. W tej sprawie rosyjscy anarchiści na uchodźstwie zwracają się do wszystkich anarchistów.

"Organizacja Platform" publikuje szkielet takiego programu. Niech posłuży on jako pierwszy krok w kierunku zgromadzenia wszystkich sił wolnościowego komunizmu w jedną, aktywną, kolektywną walkę: Powszechny Związek Anarchistyczny.

Nie mamy wątpliwości, że "Platforma" zawiera luki, jak zazwyczaj nowe praktyczne kroki w nagłej potrzebie. Możliwe, że jakieś zasadnicze sprawy zostały pominięte, lub że są nierozwinięte, lub przeciwnie, że jest w niej za dużo szczegółowości. Wszystko to jest możliwe, ale co jest ważne - to, że "Platforma" przedstawia cel, do którego dąży: osiągnięcie zgody przez założenie organizacji powszechnej.

Jest naszym wspólnym dążeniem, aby powiększać Powszechny Związek Anarchistyczny, nadać mu głębię, w końcu zrobić z niego platformę dla całego ruchu anarchistycznego.

Na innym poziomie mamy również wątpliwości. Przewidujemy, że kilku indywidualistów, samozwańczych reprezentantów chaotycznego anarchizmu zaatakują nas, oskarżając nas o złamanie anarchistycznych zasad. Jednakże wiemy, że ci indywidualiści i elementy chaotyczne uciekają od odpowiedzialności i są odpowiedzialne za rozłamy w naszym ruchu, ponieważ poprzez "anarchistyczne zasady" rozumieją brak pluralizmu politycznego, który te rozłamy spowodował. Przeciwno temu i przeciw naszym wrogom walczymy z całym zdecydowaniem. Dlatego odrzucamy ataki z ich obozu.

produkcji jako należące do wszystkich robotników, ale do żadnego z osobna - środki produkcji kraju traktowane globalnie i należące do całej klasy robotniczej. Owe tezy określają charakter i formę nowej produkcji. Będzie to wspólne w tym sensie, że wytwór produkcji robotników należy do wszystkich. Ten produkt, bez względu na kategorię, to ogólna prowizja dla robotników. Każdy, kto bierze udział w produkcji, otrzyma to co potrzebuje, na równych prawach dla każdego. Nowy system produkcji zastąpi biurokrację i eksploatację we wszystkich formach i zamiast niej wprowadzi w życie zasady współpracy i solidarności.

Klasa średnia, która jest podporą kapitalizmu, jak i burżuazja, muszą brać udział w nowym sposobie produkcji na tych samych zasadach jak inni. Jeśli nie będą chciały, obie klasy znajdą się poza nawiasem społeczeństwa. Nie będzie szefów ani właścicieli lub własności państwowej (jak to jest w państwie bolszewickim). Kierownictwo sprawowane będzie przez robotników: rady robotnicze, komitety fabryczne lub kierownictwa robotnicze w pracy. Owe organy połączone będą w komunach, zarządzane ogólnie przez federacje produkcji. Tworzone przez masy, zawsze będące pod ich kontrolą i wpływem, wszystkie te organy często będą odnawiane personalnie, co sprzyjać będzie samokontroli. Praca zespolona, gdzie środki produkcji i produkty należą do wszystkich, zastąpienie biurokracji przez zasady braterstwa i współpracy oraz wprowadzenie równych praw dla robotników we wszystkich dziedzinach, produkcja kierowana przez organy robotnicze, wybrane przez masy - to jest pierwszy krok na drodze do wolnościowego komunizmu.

Konsumpcja

Podczas rewolucji powstaną dwa problemy:

- Problem zaopatrzenia.
- Zasady jego dystrybucji.

W sprawie dystrybucji dóbr konsumpcyjnych rozwiązanie zależy od ilości produktów potrzebnych i od zasady jej ustalania. Rewolucja społeczna wiąże się z rekonstrukcją całego społeczeństwa, ale też bierze na siebie obowiązek zaspokojenia życiowych potrzeb wszystkich. Wyjątkiem jest grupa przeciwników rewolucji, którzy nie pracują, odmawiają wzięcia udziału w nowej produkcji. Ogólnie, oprócz ostatniej grupy ludzi, zaspokojenie potrzeb wszystkich w rewolucji będzie zapewnione przez rezerwy dóbr konsumpcyjnych.

Sekcja twórcza

Fundamentalnym celem walki świata pracy jest utworzenie -na drodze rewolucji - wolnego i równego społeczeństwa komunistycznego opartego na zasadzie "Od każdego według zdolności, każdemu według potrzeb". Jednakże, owo społeczeństwo samo się nie wytworzy, powstanie ono dzięki powstaniu: sile społecznej. Rewolucja będzie wielkim procesem, wymagającym zorganizowanych sił, które określą drogę postępowania i tym procesem pokierują. Naszym zadaniem jest ustalić ową drogę oraz sformułować pozytywne, konkretne odpowiedzi na problemy, z którymi będą się borykać robotnicy od pierwszego dnia rewolucji społecznej. Rozumie się samo przez się, że budowa nowego społeczeństwa będzie możliwa dopiero po zwycięstwie robotników nad burżuazyjno-kapitalistycznym systemem i nad jego przedstawicielami. Niemożliwe są widoki na rozpoczęcie budowy nowej gospodarki przemysłowo-rolniczej i nowego społeczeństwa, póki siła państwa broniąca reżimu niewolniczego nie zostanie zmiotą przez rewolucję, póki robotnicy i chłopcy nie zostaną wyzwoleni.

Fundamentalną zasadą rewolucji społecznej jest niszczenie. Pierwszym celem rewolucji społecznej jest zmiotą systemu kapitalistycznego, zabranie burżuazji wszystkich elementów przywilejów i siły, utworzenie dyktatury proletariatu. Przed nami stoją następujące zadania:

- Rozwiązanie w duchu wolnościowego komunizmu problemów produkcji przemysłowej.
- Rozwiązanie problemów agrarnych.
- Rozwiązanie problemów konsumpcji.

Produkcja

Przemysł krajowy jest produktem pracy kilku generacji robotników, a także różne gałęzie przemysłu są połączone ze sobą. Dlatego widzimy środki

Pokładamy nasze nadzieje w innych bojownikach: tych, którzy pozostaną wierni anarchizmowi, mając w pamięci tragiczne doświadczenia i cierpienia ruchu anarchistycznego, i dzielnie poszukują rozwiązania problemów.

Następnie pokładamy nadzieje w młodych, którzy stali się anarchistami w czasie Rewolucji Rosyjskiej, od razu znaleźli się w centrum decydujących wydarzeń, a teraz stanowczo domagają się realizacji pozytywnych i organizacyjnych celów anarchizmu.

Zapraszamy wszystkich rosyjskich anarchistów rozproszonych po różnych krajach świata, oraz indywidualnych bojowników, do zjednoczenia na bazie wspólnej organizacji platform.

Niech Platforma posłuży jako rewolucyjny kręgosłup, punkt zborny wszystkich bojowników rosyjskiego ruchu anarchistycznego! Niech posłuży ona utworzeniu Powszechnego Związku Anarchistów!

wane przez powszechną organizację anarchistyczną. Takie widzimy drogi i środki rozprzestrzeniania wpływów anarchistycznych w związkach zawodowych.

Sekcja ogólna

1. Walka klas, jej rola i znaczenie

Jak wszystko to co je poprzedzało, także burżuazyjne, czyli kapitalistyczne społeczeństwo naszych czasów (nie istnieje "jedna ludzkość"), jest podzielone na dwa różne obozy różniące się przez ich położenie i role w społeczeństwie: proletariąt (w szerokim sensie tego słowa) i burżuazję. Proletariusze byli przez wieki zmuszani do utrzymywania się dzięki pracy swych rąk i umysłów, ale owoce tej pracy trafiały nie do nich, lecz do burżuazji, klasy uprzywilejowanej pod każdym względem, mającej do dyspozycji własność, władzę i kulturę (naukę, edukację, sztukę). Wszystko to jest zbudowane na nowym niewolnictwie, na wyzysku pracujących mas; bez nich nie mogłoby istnieć. To wywołuje walkę klas, gwałtowną walkę, w której odzwierciedlają się potrzeby robotników i ich wyobrażenia o sprawiedliwości. Cała dotychczasowa historia społeczna była nieprzerwanym łańcuchem walki mas pracujących w obronie swoich praw, wolności i lepszego życia - w historii to właśnie walka klas była główną siłą napędową, która determinowała formę i strukturę społeczeństw. Społeczny i polityczny reżim wszystkich państw jest produktem walki klas. Fundamentem struktury każdego społeczeństwa jest rozstrzygnięcie określonego etapu walki klas.

2. Potrzeba gwałtownej społecznej rewolucji

Na fundamencie niewolnictwa i eksploatacji mas, w drodze przemocy utworzono państwo. Wszystkie organy państwa: policja, armia, sądownictwo, są przejawem tej eksploatacji ekonomicznej, politycznej i społecznej. Zarówno każde przedsięwzięcie wzięte osobno, jak i cały system państwa, nie są niczym innym jak osłoną kapitalizmu; mają oko na robotników, zawsze mają siły gotowe do represjonowania ruchów robotniczych, które mogłyby zagrozić "spokojowi społecznemu" lub nawet fundamentom całego tego społeczeństwa. Równocześnie system utrzymuje masy robotnicze w ignorancji

ta, która odpowiada na wszystkie pytania polityczne i społeczne. Zawsze odzwierciedla ideologię ludzi, którzy pracują najbardziej intensywnie w swojej grupie. Nasz stosunek do rewolucyjnego syndykalizmu przedstawia się w sposób następujący: bez rozstrzygnięcia roli rewolucyjnego syndykalizmu po rewolucji, czy będzie organizować nową produkcję, czy też zostawi ją rądom robotniczym lub komitetom fabrycznym - sądzimy, że anarchiści muszą brać udział w rewolucyjnym syndykalizmie jako jednej z form rewolucyjnego ruchu robotniczego. Toteż dziś nie stawiamy pytania: czy anarchiści powinni brać udział czy nie brać udziału w rewolucyjnym syndykalizmie, ale jak i w jakim celu muszą wziąć udział. Widzimy okres, kiedy anarchiści weszli w ruch syndykalny jako indywidualiści i propagandyści, jako okres tworzenia związków zawodowego ruchu robotniczego. Syndykaliści, chociaż nie wychodzą poza wąski pragmatyzm, wspierają idee wolnościowych komunistów, idee tworzenia związków anarchistycznych i rewolucji lewicowo-syndykalistycznej, ponieważ wiedzą, że zanarchizowane związki zawodowe będą rewolucyjne i chronione w ten sposób przed wpływami oportunistów i reformizmu. Syndykalizm jest dobrym ruchem robotniczym, ale będąc pozbawiony społecznej i politycznej teorii, niezdolny jest do rozwiązywania społecznych problemów samemu. Dlatego widzimy zadanie anarchistów w ruchu syndykalistycznym jako rozwijanie teorii wolnościowego komunizmu, przetworzenie jej w miazdzącą pięść rewolucji społecznej. Jest ważne aby nie zapominać, że trade-unionizm, jeśli nie znajdzie w odpowiednim czasie podpory w postaci anarchistycznej teorii, to zamieni się, czy nam się to podoba czy nie, w ideologię państwowotwórczą. Zadania anarchistów w rewolucyjnym ruchu związkowym mogą być wypełnione jedynie wówczas, gdy ich praca będzie połączona z aktywnością organizacji anarchistycznych poza związkami zawodowymi. Innymi słowy, musimy wejść w rewolucyjny ruch związkowy jako zorganizowana siła, odpowiedzialna przed powszechną organizacją anarchistyczną za wyniki pracy w związkach zawodowych. Bez przymuszania kogokolwiek do wstępowania do związków anarchistycznych, musimy szukać wpływu teoretycznego we wszystkich związkach zawodowych i we wszystkich ich formach (IWW, rosyjskie TU). Możemy to osiągnąć tylko przez zorganizowane, zbiorowe działanie; ale nigdy nie uda się to małym grupom, nie mającym więzi organizacyjnych ani jedności ideologicznej. Grupy anarchistów w przedsiębiorstwach, fabrykach, zakładach pracy, powinny zająć się tworzeniem związków anarchistycznych, przewodzić walce rewolucyjnych związków zawodowych, zapewnić dominację idei wolnościowego komunizmu w ruchu związkowym. Akcje tych grup powinny być organizo-

i umysłowej stagnacji: broni się przed wzrostem ich morale i poziomu intelektualnego, w celu łatwego manipulowania nimi. Droga współczesnego społeczeństwa: techniczna ewolucja kapitału i perfekcja polityczna systemu, umacnia siły rządzącej klasy i czyni bardziej trudną walkę o emancypację robotników. Analizując współczesne społeczeństwo dochodzimy do wniosku, że jedyną drogą do transformacji kapitalistycznego społeczeństwa w społeczeństwo wolnych robotników jest gwałtowna rewolucja społeczna.

3. Anarchiści i wolnościowi komuniści

Walka klas przekuła niewolnictwo robotników w aspirację do wolności, wytworzyła anarchizm: ideę negującą system społeczny bazujący na strukturach klasowo-państwowych, głoszącą zastąpienie go przez wolne nie-państwo, lecz samorządzące się społeczeństwo pracowników. Anarchizm nie wywodzi się z abstrakcyjnej refleksji intelektualistów lub filozofów, ale bezpośrednio z walki robotników przeciw kapitalizmowi, z potrzeby wolności robotników, z aspiracji do wolności i równości, aspiracji, które stają się życiowo ważne w najlepszym okresie życia i walki klasowej mas robotniczych. Anarchistyczni myśliciele: Bakunin, Kropotkin i inni nie stworzyli idei anarchizmu, ale odkryli ją w masach, po prostu pomagając rozprzestrzenić się myśli. Anarchizm nie jest rezultatem ich osobistych myśli ani odkryć, podobnie jak nie jest produktem ich skłonności filantropijnych, miłości do człowieka. Bo też jednolita ludzkość nie istnieje. Każda próba sprowadzenia anarchizmu do ogólnofilantropijnego charakteru byłaby historyczną i społeczną pomyłką, która mogłaby prowadzić do utrzymywania status quo, a nawet do nowej eksploatacji. Anarchizm jest filantropijny tylko w sensie idei polepszenia życia i nadziei na to, że prędzej czy później powstanie społeczeństwo uwolnione od eksploatacji robotników. Jeśli masy robotników zwyciężą, cała ludzkość się odrodzi; jeśli nie, to przemoc, eksploatacja, niewolnictwo i ucisk będą nadal panowały, jak ma to miejsce obecnie. Utworzenie, rozwój i realizacja anarchistycznych idei ma źródło w życiu i walce robotniczych mas i nierozłącznie wiąże się z wiarą w masy. Anarchizm chce transformacji obecnego burżuazyjno-kapitalistycznego społeczeństwa w społeczeństwo, które zapewni robotnikom produkty ich pracy, wolność, niezależność, społeczną i polityczną równość. W tym nowym społeczeństwie będzie panować wolnościowy komunizm, społeczna solidarność i wolność jednostek znajdą pełny wyraz i rozwiną się w doskonałej harmonii.

Wolnościowy komunizm wierzy, że jedynymi społecznymi wartościami są praca fizyczna i intelektualna, w konsekwencji tylko pracujący mają prawo do kontroli nad życiem społecznym i ekonomicznym. Nie odmawia klasie niepracującej prawa do istnienia, ale nie poczuwa się względem niej do żadnych obowiązków. Zmieni się to, gdy klasa niepracująca zdecyduje się stać produktywna. Wówczas będzie mogła żyć w komunistycznym społeczeństwie pod tymi samymi prawami jak inne, jako część wolnego społeczeństwa, mając te same prawa i obowiązki jak inni. Wolnościowy komunizm chce skończyć z wszelką eksploatacją i przemocą zarówno w stosunku do jednostki, jak i do masy ludzkiej. Wprowadzi ekonomiczną i społeczną bazę, na której jednostki ze wszystkich części społeczeństwa uzyskają równe prawa z innymi jednostkami i zapewni każdemu maksimum wolności. Jej podstawą będzie wspólne posiadanie środków produkcji (przemysł, transport, ziemia, surowce) oraz budowa ekonomicznej organizacji klasy robotniczej opierającej się na założeniach równości i samorządności. Wolnościowy komunizm wprowadzi równość wartości i praw każdej jednostki.

4. Negacja demokracji

Demokracja jest jedną z form burżuazyjno-kapitalistycznego społeczeństwa. Podstawą demokracji jest utrzymywanie się dwóch antagonistycznych klas współczesnego społeczeństwa: klasy pracującej i klasy kapitalistycznej oraz uznanie własności prywatnej. Formalnie władza należy do narodu, którego przedstawicielstwem jest parlament. Formalnie demokracja proklamuje wolność słowa, prasy, związków i równość wszystkich przed prawem.

W rzeczywistości wszystkie te liberalne słowa mają płytkie znaczenie: są tolerowane tak długo jak nie wchodzą w drogę interesom klasy panującej, tj. burżuazji. Demokracja chroni swą podstawę: własność prywatną. Demokracja daje burżuazji prawo do kontroli całej gospodarki kraju, całej prasy, edukacji, nauki, sztuki - co czyni burżuazję całkowitym panem sytuacji w państwie. Posiadając monopol w sferze życia ekonomicznego, burżuazja może kontrolować sferę polityczną. W efekcie parlament i rząd w demokracji są sługami burżuazji. Demokracja jest jedną z form dyktatury burżuazji, ukrytą za formułkami i fikcyjnymi gwarancjami wolności politycznej.

społeczne samo w sobie. Grozi to utworzeniem na nowo starych podziałów. Jawnym przykładem takich reżimów jest "dyktatura proletariatu" ustanowiona przez bolszewików w Rosji. Twierdzą oni, że ich reżim powinien być przejściowym krokiem na drodze do całkowitego komunizmu. W rzeczywistości ten krok był wykonany w tym celu, aby klasy robotników i chłopów znalazły się na dole drabiny społecznej, jak przedtem. Budowa społeczeństwa komunistycznego wymaga możliwości uzyskania nieograniczonej wolności od pierwszego dnia rewolucji; oprócz potrzeby zdobycia bazy społecznej także ustalenia współpracy między jednostkami. Nie rozstrzygamy tu sprawy mniejszego i większego dobra, tylko kwestię techniczną. Fundamentalną zasadą w nowym społeczeństwie będzie odtworzenie struktury, która nie będzie kontrolowana, to jest równość powiązań, wolność i niezależność robotników. Owe zasady to pierwsze zadania mas, które wyrastają w rewolucji społecznej. Jeśli rewolucja społeczna skończy się porażką robotników, wtenczas będziemy musieli się przygotować do nowej walki, nowej ofensywy przeciwko kapitalistycznemu systemowi; jeśli doprowadzi nas do zwycięstwa robotników, wtenczas zapewni nam samorządowe administrowanie ziemią, produkcją i funkcjonowaniem społeczeństwa, robotnicy będą budować nowe wolne społeczeństwo. To była charakterystyka budowania społeczeństwa komunistycznego, raz rozpoczętego, rozwijającego się bez zakłóceń, wzmacniającego się i rozkwitającego. W ten sposób przejście kontroli nad produkcją i funkcjonowaniem społeczeństwa przez robotników wyznaczy linię demarkacyjną pomiędzy państwem i erą bez-państwa. Jeśli chce się to zastosować do obecnej walki klas, pod której sztandarami odbywa się rewolucja społeczna, to anarchiści nie mogą łączyć swojego programu ze starym porządkiem, szukając rozwiązań dla przejściowych systemów i okresów, ani ukrywając fundamentalnych zasad, ale odkryć je i zastosować.

8. Anarchizm i syndykalizm

Przeciwstawianie wolnościowemu komunizmowi syndykalizmu i odwrotnie jest sztuczne. Ideały anarchizmu i syndykalizmu należą do różnych porządków rzeczy, są nieporównywalne. Komunizm jest społeczeństwem wolnych robotników, jest celem walki anarchistów, a syndykalizm jest ruchem rewolucyjnych robotników w ich miejscu pracy, jest jedną z form rewolucyjnej walki klas. Rewolucyjny syndykalizm w zjednoczeniu robotników, jak i wszystkich grup zawodowych, nie ma dobitnej teorii, nie ma koncepcji świa-

w postawieniu i wypełnianiu wszystkich celów rewolucji społecznej: w orientacji i ogólnym charakterze rewolucji; w pozytywnych przedsięwzięciach rewolucji, w nowej produkcji, konsumpcji itp. Na wszystkie te pytania i wiele innych, masy żądają jasnej i precyzyjnej odpowiedzi od anarchistów. Od tego momentu, kiedy anarchiści zadeklarowali koncepcję rewolucji i zmiany struktur społeczeństwa, są zobowiązani do dania jasnych odpowiedzi na pytania nurtujące wolnościowy komunizm i do zgromadzenia wszystkich sił w celu jej realizacji. Tylko w ten sposób Powszechnemu Związkowi Anarchistów i ruchowi anarchistycznemu uda się kompetentnie wykonać te funkcje i poprowadzić masy do rewolucji społecznej .

7. Okres przejściowy

Przez "okres przejściowy" partie socjalistyczne rozumieją określoną fazę w życiu ludzi, charakteryzującą się: gwałtownym zerwaniem ze starym porządkiem i zastąpieniem go nowym systemem ekonomicznym i społecznym - systemem, który jednak nie zapewnia pełnej emancypacji robotników. W tym sensie programy okresu przejściowego socjalistycznych partii politycznych np. demokratyczny program socjalistów lub program komunistów "dyktatury proletariatu" są programami minimum (program minimum nie mówi o transformacji kapitalizmu, ale o rozwiązywaniu głównych problemów jeszcze pod jarzmem kapitalizmu). Główna myśl tych założeń jest niemożliwa do wykonania, przynajmniej na razie. Realizacji ideałów robotników: ich niezależności, wolności i równości - konsekwentnie zapobiegają liczne instytucje systemu kapitalistycznego: państwowy przymus, prywatna własność środków produkcji, biurokracja i kilkadziesiąt zależności od zamierzeń programowych poszczególnych partii. Anarchizm zawsze był wrogiem takich programów, twierdząc, że tworzenie takich przejściowych systemów, które zawierają w sobie elementy eksploatacji i przymusu, prowadzą do wzrostu zniewolenia mas. Zamiast tworzenia politycznych programów anarchiści zawsze bronili idei szybkiej rewolucji społecznej, która pozbawi kapitalistyczną klasę ekonomicznych i społecznych przywilejów, oraz odda środki produkcji i wszystkie funkcje ekonomiczne oraz społeczne w ręce robotników. Do teraz anarchiści bronią tej pozycji.

Idea okresu przejściowego, powołująca się na rewolucję społeczną, powinna prowadzić nie do społeczeństwa komunistycznego, ale do systemu X. Społeczeństwo komunistyczne zachowujące elementy starego systemu jest anty-

5. Negacja państwa i władzy

W pojęciu burżuazji państwo jest organem, które uporządkowuje kompleks polityczny, cywilne i społeczne stosunki pomiędzy człowiekiem a społecznym społeczeństwem oraz chroni praworządność. Anarchiści zgadzają się z tą definicją, ale ją uzupełniają, że burżuazyjna praworządność, chroniona przez państwo, polega na zniewoleniu większości przez znaczną mniejszość. Państwo jest organem przemocy burżuazji nad robotnikami, usankcjonowanej przez prawo.

Lewicowcy, socjaliści, a w szczególności bolszewicy, postrzegają burżuazyjne państwo i władze jako służę kapitału. Ale utrzymują, że władza i państwo mogą równie dobrze służyć proletariackiej partii, potężnej broni w walce o emancypację proletariatu. Z tych powodów owe partie są za autorytarnym socjalizmem i państwem proletariackim. Niektórzy chcą pokonać burżuazyjną przemoc drogą pokojową, parlamentarną (socjaldemokracja), inni przez rewolucję (bolszewicy, lewica rewolucyjna). Anarchiści widzą tu dwa fundamentalne błędy, zgubne w dziele emancypacji. Istnienie władzy zależy od eksploatacji i niewolnictwa mas ludzi. Powstała ona na bazie eksploatacji, dla obrony interesów wyzyskiwaczy. Bez niewolnictwa i bez wyzysku traci rację bytu.. Państwo i władza odbierają masom całą inicjatywę, zabijają ducha tworzenia i wolnej aktywności, utrzymując ich w fałszywej świadomości: nie poddaństwa i wyzysku, lecz nadziei na awans społeczny, ślepej wiary w przywódców, iluzji uczestniczenia we władzy. Emancypacja pracy jest możliwa wyłącznie na drodze rewolucyjnej walki wielkich mas pracujących i organizacji klasowej przeciw systemowi społecznemu. Zdobycie władzy przez partie socjaldemokratyczne, drogą pokojową nie przynosi emancypacji pracy. Z prostego powodu prawdziwa potęga, prawdziwa władza, pozostaje przy burżuazji, która kontroluje gospodarkę i politykę państwa. Rola władzy "socjalistycznej" redukuje się do reform, do ulepszenia tego systemu. (Np. Ramsay Macdonald, partie socjaldemokratyczne w Niemczech, Szwecji, Belgii, które doszły do władzy w kapitalistycznym społeczeństwie) Tworzenie "władzy socjalistycznej" na drodze budowy i organizowania tak zwanego "proletariackiego państwa" (np. "państwo robotniczo-rolnicze" bolszewików) również nie może służyć sprawie emancypacji pracy. Państwo natychmiast tworzy ochronę przed rewolucją, tłamsi potrzeby, stawia im tamę, tworzy nowe uprzywilejowane kasty i w konsekwencji stabilizuje podstawy kapitalizmu: władzę i państwo, niewolnictwo i wyzysk mas, przemoc.

6. Rola mas i rola anarchistów w walce klas i rewolucji społecznej

Głównymi siłami społecznej rewolucji są: klasa robotnicza i część inteligencji pracującej w miastach oraz masy chłopów na wsi. Będąc wyzyskiwana i uciskana tak samo jak miejski i wiejski proletariatus, inteligencja pracująca jest rozdarta między pracownikami a kapitalistami, dzięki ekonomicznym przywilejom uzyskanym od burżuazji. Dlatego we wczesnym okresie rewolucji socjalistycznej, tylko niewielki procent inteligencji pracującej wziął w niej aktywny udział. Anarchistyczna koncepcja roli mas w rewolucji społecznej i w konstrukcji socjalizmu jest różna od tej tworzonej przez partie socjalistyczne. Podczas, gdy bolszewicy reprezentowali destruktywne tendencje rewolucji, nieprzydatne w tworzeniu (na przykład: dlaczego cała aktywność w tworzeniu nowego życia powinna być skoncentrowana w rękach państwa i rządu, jak kiedyś cała aktywność rewolucyjna w rękach Komitetu Centralnego?), anarchiści mówili, że masy pracujące mają w sobie wystarczająco dużo sił twórczych, konstruktywnych. Anarchiści chcieli, żeby owe siły jak najlepiej mogły się ujawnić. Anarchiści postrzegają państwo jako głównego wroga mas, uzurpatora, który przywłaszcza sobie prawo wypełniania wszystkich funkcji w życiu ekonomicznym i społecznym. W przyszłości państwo musi zniknąć, nie "w jeden dzień", ale szybko. Musi zostać zniszczone przez robotników w pierwszy dzień po zwycięstwie i nie może się odrodzić ponownie. Będzie zastąpione przez federacyjny system rad robotników oparty na wspólnej produkcji i konsumpcji, robotników zjednoczonych i samorządzących się. System jak najbardziej wyklucza autorytarną organizację. Rosyjska rewolucja 1917 wyznaczyła dokładnie orientację procesów emancypacji w tworzeniu systemu robotników i chłopów. Tragicznym błędem było nie zlikwidowanie organizacji, przemocy i państwa. Bolszewicy sprzeniewierzyli się zaufaniu robotników i chłopów, pomogli w utrzymaniu burżuazyjnego państwa, reorganizując je, co zabiło twórczą aktywność mas. Program działania anarchistów może być podzielony na dwa rozdziały, przed rewolucją i podczas rewolucji. W obu anarchiści mogą wówczas tylko wypełnić rolę organizatora, jeśli mają jasną koncepcję obiektywnej walki i dróg, które poprowadzą do realizacji tych celów. Podstawowym zadaniem Powszechnego Związku Anarchistów w okresie przedrewolucyjnym musi być przygotowanie robotników i chłopów do rewolucji społecznej. W państwie rządzone przez burżuazję, w państwie formalnej demokracji, anarchizm nawołuje do

walki klas w celu całkowitego wyzwolenia robotników. Ostrzega i odkrywa w masach świadomość klasową.

Idea anarcho-komunizmu jest antydemokratyczna i antypaństwowa. Wolnościowa edukacja mas musi być powszechna. Samokształcenie jest niewystarczające. Co jest tu bardzo potrzebne, to dokładna i masowa organizacja anarchistyczna, by zdać sobie sprawę, że potrzebna jest praca w dwóch kierunkach: z jednej strony w kierunku krzewienia wśród mas robotniczych i chłopskich idei wolnościowego komunizmu; z drugiej w kierunku organizowania wspólnej produkcji i konsumpcji robotników i chłopów (robotnicy i chłopci zorganizowani wokół produkcji; współpraca robotników i wolnych chłopów; robotnicy i chłopci zorganizowani na bazie wspólnej produkcji i konsumpcji będą pierwszą siłą rewolucji społecznej). Im więcej takich organizacji będzie rozwijać się w sposób anarchistyczny, tym bardziej będą bezkompromisowe i twórcze w momencie rewolucji. Dla klasy pracującej w Rosji jest jasne, że po ośmiu latach bolszewickiej dyktatury, która spętała naturalną dla mas potrzebę wolnej aktywności, istnieje potrzeba formowania własnego masowego ruchu anarchistycznego. Zorganizowana milicja anarchistyczna powinna natychmiast wyjść na spotkanie tym potrzebom, póki istnieje taka możliwość, póki nie zrobi tego zdegenerowany reformizm (mienszewizm). W tym celu anarchiści, szukając dla rewolucji drogi wyjścia ze ślepego zaułka, powinni odtwarzać Komitety Biedoty Wiejskiej, które zostały zniszczone przez państwo. Rola anarchistów w rewolucyjnych czasach nie może ograniczać się do głoszenia pewnych myśli wolnościowych. Polityka nie jest areną propagandy, ale areną strategicznej walki, dążenia do kontroli nad życiem ekonomicznym i społecznym. Anarchizm powinien być główną ideą rewolucji, dlatego, że tylko teoria anarchizmu może przynieść emancypację pracy. Anarchizm nie aspiruje do politycznej władzy ani tym bardziej do dyktatury. Jego głównym dążeniem jest pomoc masom do wejścia na autentyczną drogę do socjalnej rewolucji i utworzenia socjalizmu. Jest również ważne, że trzeba utrzymać rewolucyjną orientację na zniesienie kapitalistycznego społeczeństwa ucisku, w imię wolnej pracy. Doświadczenie Rewolucji Rosyjskiej z 1917 r. pokazało nam, że ostatnie zadanie jest daleko nie łatwe, ponieważ istnieją partie, które próbują skierować rewolucję społeczną na inne drogi. Masy działają w ruchach społecznych często tendencyjnie i dogmatycznie, co powoduje rozłamy, brak koordynacji i w konsekwencji prowadzi do osłabienia idei wolnościowej, która jest potrzebna, aby utrzymać anarchistyczną orientację i obiektywizm socjalnej rewolucji. Teoretyczne i praktyczne obowiązki kolektywizmu są poważne w czasie rewolucji. Musi on przejawiać się